

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre ————— 6 korona — fillér
Félévre ————— 3 " —
Negyedévre ————— 1 " 50 "
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona.
Egyes szám ára 20 fillér

Felelős szerkesztő

BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:

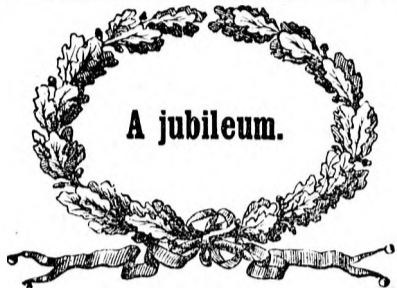
A „PÁZMÁNY-SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb a „Pázmány-sajtó” címére küldendők, (Deák-tér 19 szám)

Hirdetések jutányos árban vétetnek fel

Nyitlér sora 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán.

A jubileum.

Vasárnap este negyedórától tartó harangzugás hirdette városunk közönségének azt a rendkívüli örömet, mely a kath. világ osztályrésze lón, mivel az anyaszentegyház feje elérte trónraléptének 25-ik éves évfordulóját. Nagy, magasztos ünnep ez mindnyájunkra. Magasztossá teszi az isteni Gondviselésnek az a láthatatlan, titokszerű intézkedése, mely ezeknek a nehéz éveknél folyása alatt, midőn a politikai élet viharai minden oldalról támadták, ostromolták az egyház és a pápai szék tekintélyét, ily rendkívüli szellemi és lelki tulajdonokkal megáldott férfit tartott fenn Szent Péter örökében, mint XIII. Leo.

Lumen de coelo, — a világ világossága ő, ki páratlan energiájával meg tudta óvni az anyaszentegyház hajóját a cselszövések és merényletek napról-napra kuszáltabbá vált tömkelegében, hogy ellenfelei nem üthettek rést sziklára épített talapzatán.

És ma az egész művelt világ, nemcsak a katolikusok, de a más vallásúak is tisztelettel és a csodálkozásnak bizonyos vegyülékével tekintenek felé, a ki bölcsességének és szeretetreméltóságának hatalmával, lelki nagyságának erejével megalázta és megszegyenyitette ellenségeit, kik a társadalmi rend és az isteni intézmények felforgatására törekedtek meggondolatlan elméjüknek zavarában.

Nem kereste, sőt eloszlatni törekedett az ellentéteket. Nem az erőszak, hanem a szelidség, a józan okosság és mérséklet fegyvereivel küzdve vivta ki azt a fényes diadalt, melyhez hasonlónak harcztéren hadvezér soha nem volt részese.

Isten áldja, védje, az anyaszentegyház bölcs fejedelmét. Kérjük Istent jólétéért, boldogságáért.

A jubileum városunkban.

Ő szentsége jubileuma alkalmából a Szatmáregyházmegyei Irodalmi Kör és a kath. kaszinó vasárnap este 6 órakor a Czeczil-egyesület hangverseny-termében szép ünnepséget rendezett.

Hogy a Péter sziklájához törhetetlen ragaszkodásnak és XIII. Leo providentialis egyénisége előtt hódolatának kifejezést adhasson Szatmár város kath. társadalmá is, a Szatmár egyházmegyei Irodalmi Kör és a kath. kaszinó együttesen a pápa ő szentsége uralkodásának negyedszázados jubileuma al-

kalmából f. hó 2-án d. u. 6 órakor ünnepséget rendezett a Czeczil-egyesület disztermében. Daczára a kellemetlen időnek szép közönséget vonzott a fényesen sikerült ünnepség. A változatos műsor első pontja a Mondik Endre ur által ez alkalomra alakított és az ő vezetése alatt működő (uri) férfikar gyönyörű éneke volt. Dr. Kovács Gyula XIII. Leo pápa egyéniségéről és uralkodásának tüneményes hatásáról szép nyelvezettel irt, a tényeket ügyesen csoportosító s a befejezés eszméivel lelkesedésre gyújtó felolvasást tartott. Utána Papp Gizella kisasszony lépett az emelvényre, hogy elénekelje Grädener remek „Ave Maria”-ját. A nagy iskoláról tanuskodó, tiszta csengő hangon és áhitatra gerjesztő érzéssel előadott ének oly hatást keltett, hogy a kisasszonynak meg kellett ismételnie.

Bagossy Bertalan „Magyarország és a pápaság” című szabad előadásában nagy történelmi tudással, vas logikával s az igazság közvetlenségével és erejével eseteli azokat a jótéteményeket, melyeket a pápák egy ezredéven át hazánkkal gyakoroltak s azokat a nemes törekvéseket, melyekkel Magyarország, mint a kereszténység védbástyájának bajait, belviszályait megszüntetni s belső erejét növelni iparkodtak.

A szabad előadás bizonyára maradandó hatása lesz.

Orosz Alajos ur gyönyörű bariton hangon, mesteri színezéssel, megkapó erővel énekelte Wolff Cyrill „Intellige clamorem” kezdetű áriáját, melyet Méder Mihály ur művészi orgona játéka kísért.

TÁRCZA.

Máriának.

Legyen e néhány adat a Károlyi grófi család által alapított kaplonyi plebániái zárdatemplom történetéből a Mária-tisztelet oltarán felajánlva a szeplőtelen Szűznek a Szentlélek Isten öröktől fogva választott Arájának azon biztató édes reményben, bárha mielőbb a kegyelem munkája földi triumphusát koronázná azzal, hogy feltűzi hervadhatlan diadémjába a csilhatatlan római Pápa ama már hitszilárd gyémántkövet, miszerint: *a bün mocskától ment teste lelkével együtt felvételett mennyekbe.* Amiért is szent Bernáttal felkiáltva: Semmi sem rettent annyira, s mi sem gyönyörködtet, mintha a bold. Szűzről szólhatok; megrettent méltatlanságom, gyönyörködtet az Ő dicsérete és fensége. (Sermon 4. de assumptione B. M. V.)

A templomépítő Gróf Károlyi Sándor, édes hazánk történelmének is hallhatatlanja, 1719-ik évben főnemes családjának ősi fészkeében Jézus születése emlékének emeltette ugyan az Ur hajlékát, mindazonáltal a templom déli részéhez egy kised kápolnát is hozzáépíttetett Mária-oltárral, melybe 5 lépcső vezetett be. E Mária-kápolna kiválóan a Mária-tisztelet gróf kryptájának nevezetett. (Historia Prov. O. S. Francisci strict. obs. S. mi Salv. in Hung. pag. 154. n. 232.) Mőgő és tért pihenni 1 lépcsővel alább 1743-ban Kisasszony ünnepén. Két nővére, Klára grófkisasszony Nagy-Szombatban, Krisztina-Katalin a híres margitszigeti zárdában viselte a Klarisszák szűzi fátyolát. Ez utóbbinak néh. Sándor Gróf Pesten zárdát alapított 1729-ik évben, hol megelőzte bátyját a halálban 1740 nov. 17-én. (Radványi J. Margit-sziget története.)

Feltűnő az igen értékes műbeesü szentségtartón, (monstráncian), (mely az ország-

ban ritkítja párját,) mely néh. Károlyi Anna grófnő ajándéka 1755-ik évről a lunula (az ostyát tartó félhold) alatt a 12 csillagkoronás Mária zománcz képe ezen körirattal: „Ipsa conteret caput tuum” (Ő fogja meg-törni fejedet) (Gen.) A gyémántok, brilliansok ragyogó szin pompái méltó kifejezői a Bold. Szűz azon magasztos személy kiválságának, kinek képét körül sugározzák: Ki a legelső és legméltóbb szentségtartó.

Az 1834 évi földrengés után az újjáépíttetett templom néh. Gróf Károlyi György nagy nevéhez fűződik. — Ő az új Isten házát Paduai szt. Antal tiszteletére emeltetette a szeplőtelen Szűz Máriának is külön oltárt emel az evangéliom oldalon; a másik Mária-oltár 1892-ik évben történt nagyobb mérvű restauratio alkalmával a zárdának a templom melletti folyosójából átalakított kápolnában lett felállítva, rajta a karmelhegyi szent Szűz értékes képe diszeleg. Ez is régiség.

Három Mária-szobrunk van. Egyik még

Tényleg csak

INGLIK JÓZSEF szabó-üzletében szerezhetjük be **hazai gyártmányu** gya-pju-szövetből csinosan kiállított, **legjobb szabásu tavaszi felöltőinket** és **öltönyeinket**, hol **papi öltönyök** és **reverendák** a legszebb kivitelben készülnek. Készít **sikkes szabásu mindennemű egyenruhákat**, raktáron tart mindennemű egyenruházati cikkeket. Szatmár, Deáktér, Városház épület.

Befejezésül ismét a férfikar énekelte „Éljen a Leo pápa” című bájos, dallamos cantatét a legfinomabb összhangzással.

Műsor után tombolával egybekötött társas összejövetel volt a kath. kaszinóban.

Jubileum a templomban.

A székesegyházban délelőtt 9 órakor ünnepélyes nagymise, volt melyet Szabó Norbert nagyprépost végzett. Nagyszámu közönség töltötte be a templomot, ájtatos imába merülve s kérve Istent egyházunk fejének jólétéért. A szentmisét Te Deum előzte meg, utána cibórium kitétel mellett imát mondtak Őszentségéért. Az ünnepélyen ott láttuk a kath. nevelőintézetek növendékeit is tanáraik és tanárnőikkel.

A jubileum az iskolákban.

A kir. kath. tanítóképző-intézet ifjúsága a templomi ünnepély után a tanári karral együtt az intézet zenetermében gyűlt össze, hogy bemutassa az egyház feje iránt érzett hódolatát és kivegye részét az általános örömből. A pápai-hymnus elhangzása után Elchlinger János IV. éves növendék alkalmi felolvasást tartott Leó pápa életéről, Cselle M. és Plank Károly egy indulót adtak elő zongorán. Stokker Balázs Bán Aladárnak „XIII Leó pápaságának 25 éves jubileumára” cz. költeményét szavalta, Prommer János orgonán adott elő egy praeludiumot. Az ifjúság befejező éneke után Perényi János igazgató szólott az ifjúsághoz az ünnep jelentőségéről.

A tanítóképző-intézet szintén megünnepelte a pápa ezüst-jubileumát. Pápai és magyar lobogókkal díszített teremben Leónak megvilágított transparent képe előtt folyt le az ünnepély. Hámon József kanonoknak bevezető és záró szavai képezték a keretet. Dr. Kováts Gyula tanár alkalmi beszédet mondott. Tóth Mária alkalmi költeményt szavalt. Az önképzőkör vezetőnöje pedig hófehérbe öltözött 17 kisasszonnyal Szentgyörgyi Gabriella kitűnő vezénylese mellett czimeres anagramm-játékot rendezett, mely amily meglepő volt, oly nagyszerűen sikerült. A beszédet, szavaltat és játékot külön-külön az énekkar lelkes dalai követték.

Igen szépen sikerült iskolai ünnepély volt a róm. kath. fő-népiskolában is. Az ünnepély kimagasló pontja volt az a lelkes be-

a régi templom diszes vala: Immaculata. A kápolnában van elhelyezve. A másik hordozható, lourdesi Miasszonyunkat ábrázolja; ezt P. Darók Konstantin alatt szerezte be ismeretlennek maradni ohajtó jötevő 1883-év Jun. első napjaiban Budapestről, körülhordoztatott először szent Antal, mint a templom védőszentjének ünnepén. A harmadikat Török Antalné ajándékozta 1892-ik év nov. 22-én s az egyik Mária-oltáron van.

Az osli rózsafüzértársulatnak már 1861-ik évben volt itt fiók társulata egészen 1900-év Május 13-áig, amidőn a szent év emlékére a jelenleg kormányzó (mélt. és főt. Meszlényi Gyula) megyéspüspök ömeltősága kegyességéből Kindler Imre szombathelyi szent Domonkos-rendi megalakította ünnepélyesen a Mária-testvérületet. Ma 174 tagot számlál. E testvérület kebeléből indult ki a sikeres gyűjtés, beszerezni 2 testvérületi Mária-zászlót, (melyeknek egyikén a malas ital teljes Szűz az angyali köszöntést fogadja). Főpásztori engedéllyel a szent évben márczius 25-én lettek ünnepélyesen megáldva.

A hitközségnek (1214 tagból áll) fogadott ünnepe Sárlos Boldog-Asszony Jul. 2. Amely napon mint, egyéb fogadott ünnepen, nem dolgoznak a hivek, szent misét, úgy

széd, melyet Tóthfalussy Dániel hitoktató, ez a nagy gyermekbarát, a pápáról mondott az ifjúságnak azzal a nyelvezettel, melylyel csak ő tud a gyermekek értelem- és érzelmevilágához leszállani. A növendékek a pápai-hymnus több szakaszát énekeltek, közbe-közbe pedig Juhász Kálmán V., és Ferenczik Fülöp VI. o. tanulók alkalmi költeményeket szavaltak. Az ünnepélyt a Szózat el-éneklése fejezte be, mely után tanítóik vezetése mellett a székesegyházban tartott hálaadó istentiszteletre mentek a növendékek. Megérkezésük után mindnyájan térdreborulva csendes imában kérték Istent, hogy a szentséges Atyát jó egészségben tartsa meg továbbra is az Anyaszentagyház látható fejének.

Kidobott milliók.

Az állami építkezések rendszeresen mesés összegeket nyelnek el, de csak kivételesen felelnek meg rendeltetésüknek. A külsejük ellen ritkán lehet kifogást emelni, sőt a legtöbbször nagy arányu, modern styben épült művek, de annál több a hiha, a fogyatékoság a belső beosztásban. A látszat, a külső siker a fő az épületben is, mint az állam kormányzását vezető rendszer egész életelvében. Port hinteni a világ szemébe, vakítani a gyöngye szemüeket, fényes paláttal elföldni a belső romlást, ez a jelszava a liberalizmusnak. Ám természetesen ez a parasita rendszer az ország zsirjából élkösködik, a nép kiszípolozásával hizlalja magát, a nemzet verejtékes filléreiből szerzi be a kendőzéshez szükséges szereket, az erkölcsi fekéjkéket fedő czifra rongyokat. Sokszor ezeket, máskor milliókat dobnak ki ilyen czélokra. És a nemzet nem látta, nem akarta látni a visszaéléseket! Ügyes frázisokkal, mézes szavakkal hirdették a miniszter urak, hogy erre az építkezésre, arra a felszerelésre, amarra a vállalatra szükség van azért, hogy a világ figyelmét magunkra vonjuk, hogy fejlődésünket, haladásunkat demonstráljuk s a dolgok mélyére látó egyik vagy másik ellenzéki képviselő tiltakozása elveszett a miniszter urra esküdő többség taps-zajában. Most legutóbb 35 millió koronát pazarolt el vétkes könnyelműséggel az új országház felépítésére a liberalis kormány. A nemzet

mint Vasárnapon, hallgatnak s délután közös olvasóajátosságot tartanak.

Kedves bucsujáró helyük a Szabolcsiban levő Mária-Pócs, hol évente Mária neve napján járulnak az 1696-ik és 1716-ik évben valósággal könyező Mária-kép elé. Olykor-olykor Mária-Radnára (Aradm.) is elzárándokolnak a kegyelmek anyjának köszöntésére; de leginkább a fiatalok, mert gyalogutnak igen is távol esik; nem úgy mint Mária-Pócs, mely utat egy nap alatt meg lehet járni.

Minden szombaton és vasárnap lorettói litániát tartunk, nagyobb ünnepeken is (kivéven Karácsonyt, Vizkereszt napját, Gyümölcsoltó B. Asszonyt, Husvétet, templom napját, Pünkösödöt, Urnapját, Nagy B. A. ünnepét, Kisasszonynapját, a mely elsőrendű ünnepeken Vesperást énekelünk.)

Szeplőtelen fogantatás ünnepét (decz. 8.) kilencznapos ájtatossággal szenteljük meg. Dicsérendő szokása itt a hiveknek nagyobb Mária ünnepeken a szentségekhez járulni.

A Boldogságos Szűz az Ő kegyes fiával áldjon meg bennünket.

Kaplony, (Szatmár megye) 1902. február 22.

Közli:

P. Viktor,
kaplonyi házfőnök.

elcsigázott, szegény, állandó gazdasági válságokkal küzdök, a munkás feje alól a párnákat elliczítálják, de ők vakítani akarták a világot egy épülettel. Mennyi könyvet lehetett volna felszárítani, mennyi nyomort enyhíteni, mennyt lendített volna iparunkon, kereskedelmünkön, stagnáló kulturánkon, ha nem fektetjük a milliókat téglákba! Böven meg van aranyozva az új országház belseje, hogy minden magyar észrevegye: ez egy aranyoskalitka, melyben alkotmányunk vergődik. Fog-e abban a parlamentben valaha a nemzet akarata érvényesülni? Lesz-e olyan idő, midőn a többség nem fogja lesni a bécsi kommandó szót? Mi nem hiszszük addig, míg ennek a liberális kormánynak uralma fog tartani.

És mégis, ilyen körülmények között mer ez a párt olyan nagy arányu s olyan költséges parlamentet emelni... nemde elkeserítő ez?

Még elkeserítőbb, ha megtudjuk, hogy miként a kormány épületei általában, úgy ez sem felel meg céljának.

Az ülésteremben nem férnek el a képviselők. Még a beférő képviselők közül is 180 jóformán már nem a teremben, hanem a karzatok alján ül, miként fogják e helyekről elhangzó beszédeket megérteni az egész teremben, azt nehéz volna megmondani. A képviselőknek 103 lépcsőn kell felmenni, míg a tanácssterembe jutnak, idősebb képviselőknek ez mindenestre fárasztó munka. A mellékhelyiségek össze-vissza vannak, semmi észszerűség sincs beosztásukban. A karzat az ötödik emelet magasságában van s így a hallgatóság legfeljebb látni fogja, hogy ki beszél, de a szavakat nem lesz képes megérteni.

Az országház falfestményei botránnyosan rozsak és hülyék.

Mindezeket Bartha Miklós fedte fel a képviselőházban pénteki beszédében. Köszönet érte a jeles férfúnak, hogy a nemzet szemét felnyitotta. Maga kárán okul a magyar, ezt tartja a közmondás.

39 millió elfecsérlése óriási kár a nemzetre nézve, megtanuljuk ebből a liberális rendszer gazdálkodásának könnyelműségét, frivolságát s levonja a nemzet a következtetést, vagy pedig megvárjuk, míg elkerülhetetlen katasztrófába sodorja ez a bűnös rendszer az államot?

A Damjanich-utcza akácza.

Irta: Prohászka Ottokár.

Az apostoli szeretet olyan, mint az akácza, szívós, erős, kemény életereje mesés, igényeiben puritán; megterem mindenütt; ha kivágják törzsét, minden gyökérszála új törzset fakaszt; bolondja a napsugárnak, ábrándos és gyönyörítas, mikor virágzik, lombja csupa libegő szárny, mintha repülni akarna; virágja duzzadó fürtökben omlik ágaira, gyűlöli a homályt, úgy hogy maga is csak vékonyka árnyéket vet; gyümölcse a méz; megállítja a szakadó partot, a terjeszkedő pusztát, a futó homokot s a mellett oly igénytelen, oly szerény, — hiszen akácza.

Hát a hol annyi az akácza — Simor primás szerint a magyar ember fája — miért nincs ott az akáczfák környékén az emberek elkében is minél több abból a szívós, küzdelmes, törtető szellemből? ha az akáczfát szereti a magyar ember, miért nem hasonlít hozzá? homok, kavics, agyag, szakadó part, pusztta, sivatag böven van életében, hol van hozzá az azt lekötő élek? Hol van a lélek, mely igénytelenül és elkesen, lelkesen az ábrándozásig, a világgal

való nemtörődésig szolgáljon eszmét, szomjazzon napfényt? Hol van a lélek, mely buzgó tevékenységének gyökérzetével kösse meg a társadalom szakadó partjait s a széttúllásnak futó homokját?!

Bizony ez az akác minálunk még gyeren hajt. Még nem buzdulunk eléggé. A gondolatok még nem hullnak ránk, mint izzó parazsak; lelkesülésünk még nem tűzvész, hanem csak tűzijáték. A létért való küzdelem, bár tapos már de még nem folyogat olyannyira, hogy az életöszön az élet-halálharcot vivja; még nem szegezte mellünkre a fegyvert úgy, hogy ránk rivaljon, mondván: munkát vagy életet! A nyomoruság még nem oly szorongató s az élet szeretetének reakciója még nem oly szorongató, hogy a baj ellen fordítsa a pihenő energiát s teremtsen szerveket, melyek az új életszükségleteknek megfelelően, biztosítsák a jobb jövőt.

De ha nem is lángol a szellem köztünk úgy, mint a hogy kellene, annyi tény, hogy már megmozdult, már gyulladásba esett; a rügyek bimbóznak; az apostoli szellem lassan-lassan alakít új szerveket, melyek az első szeretetnek tapintatával és érzékenységgel nyulnak bele az életbe s enyhet és lelket szivárogtatnak beléje.

Budapesten történik ez első sorban; ezen a harmadkori kavics- és homokrétegeken, a hol az akác szépen megterem s a hol az apostoli szellem is talál dolgot bőven; a hol szétnéz, munkáskezek, meleg szívek, erős szervek után.

S mikor így szétnéz, megakad az ifjúságon s az ifjúság védelme szur szemet neki, fölgyürkőzik tehát s *patronage*-okat teremt; kiakasztja a vidéken a vasuti állomásokra hirdetéseit, Budapesten *menhelyeket* teremt s kiáll maga is a központi s a nyugati pályaudvarra, hogy nézzen körül s találjon valakit, akit segítsen; az iparos-ifjúság védelmére *tanoncz-otthonokat* állít; az egyetemi ifjúságnak *internátust* épít s a középiskolák ifjúsága számára megteremt a *Mária-kongregációkat*.

Ezzel a mentőmunkával megélünk, de nélküle elveszünk! Azért ezt nem husz kéznek, hanem ezernek s ismét ezernek kellene megfognia!

No hiszen fogják; ha nem is ezren, ha nem is százan, mégis sokan s olyanok, kik közül mindegyik sokat ér.

Szeretném a világba kürtölni, hogy hallja meg mindenki, a kinek szíve s még inkább, a kinek szíve és pénze van, hogy a budapesti *középiskolák ifjúságának, az ifjúság buzgalmának és vallásosságának van már egy központja Budapesten, a Damjanich-utcának 50. számú házában.*

Homokos földön gyönyörű akácza; magas, mint egy háromemeletes ház, terebélyes; fűrtökben omlanak a fának virágai; minden ága virágos s méhek rajzanak körülötte. S képek nélkül szólva: a kongregációk a pesti oldalon, itt a Damjanich utcában emeltek maguknak szentélyt; ide csődül a sok kis és nagy diák. Az ifjúságvédelemnek e központjában laknak lelkes, ifjú papok, lelkesek az önfeledésig, kik ezt a nagy művet a legnagyobb odaadással szolgálják s kezeik alatt sok ifjú lélek készül hősnek, itt a hősről nevezett utcában. Nem hinné senki, hogy hová, mennyire ágazik el innét a befolyások és kihatások gyökérzete; annak csak az Isten a megmondhatója.

Az ifjúságvédelemnek ez otthonában van egy *internátus* is, melynek szellemét akkor jellemeztük tüzetesen, ha azt mondjuk, hogy a szent Szűz itt a háziasszony, a családanya. Ez otthonban a szeretet van otthon s a szel-

lem még nem dolgozik sablonokkal; a lelkes katechéták még nem mesteremberek, mert eddig még az alakítás inspirációjából élnek, mely kaptát nem tür. Külön kezelik és nevelik az egyeseket s a meleg áhitat s a kezdet gyengédsége intézi és ihleti működésüket. A kinek az isteni magból kell valami a fia vagy gyámoltja számára, az ne feledkezzék meg a Damjanich-utcának 50. számáról. Azonkívül ez a ház a pesti katechétáknak is „szentháza”; ide gyűlnek konferenciákra; e ház a jó, papi szellemnek Budapesten egyik tengelye s a fiatal papok önértetének s buzgóságának tűzhelye. Csupa fontos tényező; erő és áldás áramlik belőlük a sivatagos világba.

De e ház még homokon áll; nagy adósság van rajta. Ha ez a vállalkozás dugába dőlne s ez a ház összedőlne, úgy tekintsek, mintha ifjúságunkra szakadnának romjai s maguk alá temetnék reményeinket. Annak nem szabad megtörténnie. Fölismerte az intézmény áldásos voltát a királyi család; zászlóanyjuk Mária Valéria főhercegnő volt; fölismerte a kormány s a nagy adósság törlesztésére sorsjátékot engedélyezett, melynek védnökségét József Ágost főherceg fogadta el; fölismerte ő Eminenciájára a hercegprímás, ki 24.000 koronát ajánlott föl e célra: e lelkesítő példák nyomában most már a katolikus közönségen a sor, pártolja a közönség is e pártatlanul jó és szent ügyet. A sorsjegyeket a posta s az elárusítók közvetítik; csapjon föl e mozgalomban mindenki közlünk postásnak s elárusítónak; hadd legyen már Pesten is az írók, tanítónők, hordárok, kalauzok „otthona” mellett a nagyreményű, kath. ifjúságnak is otthona. Azok az urak és urnők, kik Don Bosco műveit pártfogolják Turinban és Patagóniában, pártolják kérem az Ur Jézus műveit Pesten, mely ha nem is Patagónia, de lelki tekintetben legalább is Patagónia.

Egy sorsjegy ára 1 korona.

Sorsjegyek kaphatók a „Tanuló-sorsjegy irodában” Budapest, V., Alkotmány-utca 28., vagy a Mária-Congregatióban, Budapesten, VII., Damjanich-utca 50.

Hirek.

Személyi hír. Galba Lajos főügyész szombaton utazott el városunktól, hogy átvegye a pécsi főügyészség vezetését. — *Szieber* Ede tankerületi főigazgató tegnapelőtt este érkezett városunkba, hogy szokásos iskolai látogatását tegye. Tegnap reggel kezdte meg működését a kir. kath. főgymnásiumban. — Vármegyénk főispánja, Gróf *Hugonny* Béla pénteken és szombaton vizsgálatot tartott a vármegyei hivatalokban, a pénztárt is megvizsgálta. — *Lencz* Győző ezredes, ezredparancsnok a múlt héten szemlét tartott a nagykarolyi zászlóalj felett és teljes megelégedésének adott kifejezést.

Udvari ebéd lesz holnap Ó felségénél, melyre Ó méltósága a püspök ur is hivatalos lévén, a ma reggeli vonattal Budapestre utazott. Ugy halljuk, szombaton érkezik vissza székhelyére.

A múlt évi jótékonyág. Megemlékeztünk már ez év elején püspök ur Ó méltóságának a múlt évben jótékony czélokra tett adakozásairól, ez a kimutatás azonban nem volt teljes, mert csak az egyházi czélokra tett adományait foglalta magában. A teljes kimutatást most a következőkben adjuk: A szatmári kath. legényegylet házának építésére adott 1200 K.-át, a mező-kaszonyi templom renoválására 2448 K. 80 fillért, az erdődi iskola építésére 2000 K., a fekésházi iskolára 1100 K., lelkesek, segédlelkészek segélyezésére és fizetésének javítására 6795 K. 70 fillért, tanítók fizetésére és fizetéspótlé-

kára 5555 K. 6 fillért, templomok építésére javítására és felszerelésére 7889 K. 78 fillért, iskolák építésére és felszerelésére, tanítók és tanulók segélyezésére 1895 K. 43 fillért, jótékony egyesületek- és intézetekre 3497 K. vegyes jótékony segélyezésekre, kegyeletos közczélokra 5920 K. 12 fillért, ajtatossági czélokra 2454 K. 54 fillért, irodalmi czélokra 2009 K.-át. Összesen: 53505 korona 33 fillér.

Gyászmise volt tegnap délelőtt a szatmári egyházmegye alapítójának, Ferencz királynak lelkiüdvéért. A szent misét *Szabó* Norbert nagyprépost végezte. Jelen voltak a kath. intézetek összes növendékei tanáraik és tanárnők vezetésével.

Galba bucsuja. Galba Lajos kiváló egyéni tulajdonságai, hivatalában tanusított rendkívüli ügybuzgalma, nagy tudása, a vezetésben pártatlan rutinja és méltányossága, hogy mily tiszteletet vívott ki város és megyeszerte, azt fényesen illusztrálta az a nagy aranyu bankett, melyet a „Polgári Társaskör” disztermében bucsuzása alkalmából rendeztek tisztelői. A 200-nál több főből álló közönség sorai között ott láttuk társadalmunk vezéralakjait és az intelligencia színe javát: *Nagy* László alispánt, *Papp* Géza helyettes polgarmestert, *Baranyai* Imre dandárparancsnokot, *Lencz* Győző ezredes, *Kovács* Béla kir. tanfelügyelőt, a főgymnásiumok igazgatóit, a hivatalok főnökeit, az ügyvédi kamarának helybenlakó valamennyi tagjait és sok vidéki földbirtokost. 1/22 órakor jelent meg Galba Lajos kir. főügyész, volt törv. elnök a fényes társaságban hangos eljenzés között. A bankett alatt szebbnél-szebb tósztok hangzottak el. Az első pohárköszöntőt Galba Lajos mondotta Ó felségére, melyet a jelenváltak állva hallgattak végig. Az elnöknek a lojalitás és az ékesszólás hangján tartott beszéde nagy hatást keltett. Ezután *Jékely* Mór a megyei intelligencia nevében bucsuzott el egy tartalmas tósztkban az elnöktől. *Papolezy* Gyula vevvel előadott remek pohárköszöntőjében a távozó elnöknek a szatmári kir. törényszék színvonalának oly magasra emelése körül kifejtett érdemeit ecsetelte. *Dénes* Lajos kir. ügyész örömet fejezte ki a felett, hogy most már az ügyesség egészen magának mondhatja Galbát. *Dr. Kereszteszgyhy* az ügyvédi kamara nevében mondott figyelemmel hallgatott tósztk. *Ratkovszki* Pál szellemben az ünnepeit nejtét éltette. *Dr. Fecstel* János magas színvonalon álló beszédében a szatmári törvényhatóság érzelmeit tolmácsolta. Beszéltek még *Nagy* László alispán, *Pótor* Elemér, *Fekésházy* Gyula, *Demjén* Sándor stb. Galba Lajos meghatott hangon mondott köszönetet a minden oldalról megnyilatkozó érzelmekért, majd így szólt: En most, midőn gyengélkedő egészségemre való tekintettel az önök köréből végleg távozni vagyok kénytelen, csak annyit mondok, hogy örökre szívemben lesz az, amit itt bevettem magamba, örökké a szív egész melegével és szeretetével fogok visszaemlékezni arra a hét évre, a melyet az önök körében töltöttem, valamint önökre mindnyájukra. Ezután a jelenlevők mindnyájával kezét fogva eltávozott a teremből.

A főpásztor jótékonyága. Püspök ur Ó méltósága a Szatmáron építendő új templomra 20,000 kor., a munkácsi templomra 12,000 kor., Erzsébet királyné áldott emlékének Bécsben állítandó szobrára 200 koronát, a budapesti poliklinikai egyesületnek, melyben az egész országból évenként 35 ezer beteget ápolnak, 200 kor., a magyarországi hazafias tót művelődésű társulatnak 100 kor., a Hódmezővásárhelyen állítandó gyógyintézetre 100 kor., az egyházmegyében templomi felszerelésekre 500 kor., 14 plebánia templomnak ereklyetartóira 340 kor., iskolai feszületek beszerzésére 92 kor., a pétervárad katonai parancsnokság kezdeményezésére a savoyai Jenő által Pétervárad mellett aratott fényes diadal színhelyén felállítandó emlékeresztre 40 kor., a budapesti bölcsoke egyesületnek 40 kor., a budapesti gabonamunkások betegsegélyző egyesületének 40 kor., a bécsi árva tanonczokat védő egyesületnek 20 kor., a budapesti Mária-Erzsébet egyesületnek 40 kor., az aradmegyei Nagy-Halmágyon építendő r. kath. templomra 40 kor., a csepini kápolna építésére 20 kor., az erdőlyi Puj község templomának felszerelésére 20 kor., a kisiparosok országos segítő egyesületének 10 kor., összesen 33802 koronát adomá-

nyozott. Nem követünk el indiscretiót, midőn eláruljuk, hogy az adományok összefüggésben vannak ő méltósága 70-ik születésnapjával.

Polgármester válság. Ungvár városa már kilencz év óta valóságos otthona lett a polgármester krízisnek. Ez hogy a város anyagi ügyeire mily veszedelemmel jár, azt a közel jövő fogja igazolni. Most ismételtlen *Blazssovsky* Miklós dr. bocsátotta polgármesteri állását a képviselő-testület rendelkezésére, tekintettel arra, hogy megválasztása fellebbezve lett. A képviselő-testület a lemondást nem vette tudomásul. Küldöttséggel járult *Lőrinczy* Jenő alispán és *Török* József gróf főispánhoz, hogy hagyja meg *Blazssovskyt* polgármesteri állásában addig, míg törvényes megválasztásának alkalma bekövetkezik.

Aranymisés pap. *Esztegar* István egyházmegyénk papja, ki a nyugalom éveit Czepléden tölti, e hó 10-én tölti be áldozópapságának 50-ik évfordulóját. Ekkor fogja aranymisését az Urnak bemutatni. Ad multos annos.

Királyi kitüntetés. *Moess* János, az osztrák magyar bank soproni fiókintézetének főnöke, ki városunkban éveken keresztül állomásozott, buzgó szolgálatainak elismerésül ő felségétől a koronás arany érdemkeresztet kapta.

Új rendfőnök. A máriapócsi szent Bazilrendi monostor új főnökévé a köztisztviselő és szeretetben álló *Zubriczky* Tamás Tivadar atya lett a rend által megválasztva.

Lelkészi kinevezés. *Láng* Ferencnek erdői plebánossá történt kinevezésével megüresedett plebániái javadalomra gr. *Károlyi* István kegyur *Schwegler* Alajos, szigeti segédlelkészt praesentálta, kit e bemutatás alapján püspök ur ő méltósága sándorfalusi lelkészre nevezett ki.

Gyászhir. Hiripi és ivácskói *Szuhányi* Sándor életének 48-ik, boldog házasságának 21-ik évében Nagy-Kállóban hosszas szenvedés után elhunyt. Földi részeit Nagy-Doboson helyezték örök nyugalomra. — *Gadáci* *Gazdag* Elemér Ungvármegye tb. árvaszéki ülnöke, törvényhatósági bizottsági tag a napokban Ungváron elhunyt.

Szent ajándék a plebániáknak. A mult év sz. István király ünnepén áldotta meg püspök ur ő méltósága azt a két díszes ereklye-koporsót, melyekben szent Venustus és szent Benedek vértanuk ereklyéi vannak a székesegyház első két mellékoltárán nyilvános tiszteletre kitéve. S a hívek kegyelete megértette a főpásztor szándékát, áhitattal imádkoznak nap-nap mellett, alig van olyan idő, a mikor e szent ereklyék előtt ne térdelnének ájtatos hívek. Nem babonás tisztelet ez, mint a felvilágosultak gondolják, a kik közül némelyek mosolyognak, mások boszankodnak a hívő nép együgyűségén. A szentek tiszteletének terjesztésén lelke egész melegevel buzgolkodó főpásztor már 2 év előtt gondoskodott arról, hogy a hívek e tekintetben kellően tájékoztatásnak s ezrével osztotta ki hívei között az általa kiadott „A sz. ereklyék tisztelete“ című könyvet; vajha elolvassák ezt a könyvet azok is, a kiknek ez a tisztelet babonásnak tűnik föl. Talán belátnak akkor ők is, hogy milyen természetes, milyen észszerű s vallásos lélekhez mennyire méltó az a tisztelet, melylyel Istent szentjeiben illetjük. A jótéteményben részesíteni kívánta ő méltósága minden plebániának híveit. Azért felhívást intézett a lelkészekhez, jelentsék, van-e templomukban sz. ereklye s ha nincs, minő szentnek ereklyéit kívánnák birni. A beérkezett folyamodványok fele Nep. szent János sz. ereklyéiből kért, jelélül, milyen általános az egyházmegyében e dicső vértanuk tisztelete. A hívek jámbor óhajának teljesítését lehetővé tette a prágai kardinális érsek ur ő eminentiájának kegyessége, a ki szívesen küldte meg ő méltóságának ajándékkul a dicső szent vértanú több ereklye részecskéit. A többi sz. ereklyét püspök ur ő méltósága ajándékozta gazdag ereklyegyűjteményéből. A főpásztor kegyeletes áldozatkészséggel, kövekkel kirakott, részben román, részben barokk stílyű díszes ereklyetartókat (monstratorium) készíttetett, me-

lyekben üveg alatt szép foglalásban láthatók a sz. ereklyék. Az elhelyezés és felékesítés munkáját a prágai Orsolya-szűzek végezték nagy izléssel. Ezen szent ajándék a napokban küldetett szét. Kértek és kaptak a következő templomok: Rahó nep. sz. János ereklyéjét, Német-Mokra nep. sz. János, sz. Benedek vértanuk és b. Mária Crescencia ereklyéit, Dombó sz. Benedek vértanuk ereklyéjét, Királymező sz. Venustus vértanuk ereklyéjét, Ubrezs nep. szent János és sz. Benedek vértanuk ereklyéit, Fekesháza azon oszlopból, melyhez az Ur Jézust megostoroztatása alkalmával kötözték, Tiba nep. sz. János és szent Benedek vértanuk ereklyéit, Csicsér nep. sz. János és sz. Benedek vértanuk ereklyéit, Alsó-Homoród sz. János evangélista, sz. Benedek vértanuk és b. Mária Crescencia kaufbeureri szűz ereklyéit, Kis-Kapos sz. Simon és Judás apostolok ereklyéit, Márokpapi sz. Benedek vértanuk és b. Mária Crescencia szűz ereklyéit, Huszth az oszlopból, melyhez az Ur Jézust kinszenvedése alkalmával kötözték. Darah nep. sz. János és szent Benedek vértanuk ereklyéit, Nagy-Bocskó nep. sz. János vértanuk és b. Mária Crescencia szűz ereklyéit. Egyidejűleg az ereklyetartók talapatába rejtve kapják meg a lelkész urak a sz. ereklyék valódiságát igazoló okmányt (authentia) is azon engedélylyel, hogy ezen sz. ereklyék a hívek nyilvános tiszteletére a templomokban kitéssenek. Legyen a hívek fokozott buzgósága a főpásztor nemeslelkűségének szép jutalma.

Ünnepélyes fogadalmétel. Megható szertartás folyt le a mult vasárnap déli fél 12 órakor a nagykárolyi róm. kath. templomban. Ekkor tette le a szerzetesi fogadalmát *Majoros* Béla kegyesrendi főgimn. tanár. A szertartást *Palezzer* Ernő kormánytanácsos, házfőnök végezte a rendtagok jelenlétében. Különösen megható volt a házfőnök beszéde, a melyet a fogadalmtevőhöz intézett. Az ifju tanárt a szertartás végzőse után számosan keresték fel, hogy szerencsekívánatukat tolmácsolják.

Pápai ünnepély. Amaz ünnepségek keretében, melyeket a kath. egyház XIII. Leo pápaságának negyedszázados jubileuma alkalmából tart — beillik a helybeli Czeccil egyeslet által f. hó 9-én tartandó ünnepély. A programmnak igen fényes. A nap jelentőségét *Bodnár* Gáspár országos nevű írónk méltatja, a mi a programmnak fénypontja leendő, ezenkívül férfikar, vegyeskar zongora kísérettel, dialog, orgona és Callo-játék. Az ünnepély az egyeslet helyiségében este 6 órakor fog lefolyni; az erre szóló meghívókat a napokban küldik széjjel.

Képviselő üdvözlése. Dr. *Rabár* Endrét, a n.-bereznai kerület o. gy. képviselőjét, parlamenti beszédének hatása alatt a szatmár-németi gör. kath. magyar hitközség lelkesen üdvözölte.

Áthelyezett segédlelkészek. Őméltósága a püspök ur *Ekkel* Lajos szatmári és *Juhász* János felsőbányai, ugyszintén *Csókás* Vidor dr. munkácsi és *Szépi* Béla nagybányai segédlelkészeket kölcsönösen áthelyezte. *Ekkel* távozását sajnálja a szatmári társadalom, mert itléte alatt minden téren kifejtett buzgó működéséért általános népszerűsége tett szert. — Egyike ő azon ritka egyéneknek, akit mindenki szeretett. Tevékenysége sokoldalú volt, mint elnök állott a kath. legényegyesület élén, melynek felvirágoztatásáért renkívül sokat fáradozott, a katolikus kaszinóban a háznagyi tisztelet töltötte be, a szatmár-egyházmegyei irodalmi körnek pénztárosa volt, szép bariton hangjával a delárdának kiváló működő tagja. Mint pap általános becsülésben részesült, egyházi beszédeit, melyek mindig a kellő magas színvonalon állottak, vigasztalást adva a léleknek, lelkesedést öntve a csüggedő szívbe, — nagy lelki gyönyörrel hallgatta a hívő közönség, s tanulságot merített belőlök. Az iránta érzett szeretet és tiszteletnek kifejezésül vasárnapdélben bucsuébédét rendeztek a kath. kaszinóban a távozó jóbarátai. Az első pohárköszöntőt dr. *Irinji*

Tamás alelnök a kaszinó nevében mondta, mire *Ekkel* Lajos bucsuzott el jelenvolt barátaitól és Szatmár társadalmától, kérve, hogy tartsák meg továbbra is jó emlékekben. *Tombory* Virgil a jóbarátot, *Fásztusz* Elek a kiváló tehetségekkel megáldott férfiút éltette. dr. *Göbl* Alajos a szülők nevében beszélt. Általános tetszést keltett *Ratkovszki* Pál főgymn. igazgató beszéde, ki megemlékezett *Ekkelnek* papi érdemeiről, s kifejezett adott annak, hogy volt tanítványát kora ifjúságtól kezdve kötelességtudó egyénnek ismerte, s különös tisztelettel adózik neki azon ügybuzgóságáért, melyet a kath. legényegyesület érdekében, mint annak elnöke, kifejtett. Elmés beszédet mondottak: dr. *Fodor* Gyula és *Demjén* Sándor postafőnök, *Abaffy* kataszteri főmérnök és többen, kívánva a bucsuzónak, hogy új otthonában is szerezzék meg a közönségnek azt a nagyabecsülését, melylyel iránta a szatmáriak adóztak. A legényegyesület hétfőn este vett bucsut szeretett elnökétől. A bucsuzás meleg, szívreható volt, könnyeket esalt a jelenvoltak szeméibe.

Esküvő. *Gödény* Elek, batizi földbirtokos, a napokban esküdtött örök hűséget néh. *Kun* András csengeri birtokos leányának, *Esztikének*.

Eljegyzés. *Péterffy* Gusztáv sárközujlaki földbirtokos a napokban tartotta eljegyzését *Bónis* József s.-ujlaki földbirtokos kedves és művelt leányával, Bertával.

Szerkesztőváltozás. Az Ungváron megjelenő Ung ezimű laptársunk eddigi szerkesztője, az alispánná választott *Lőrinczy* Jenő, viszálepett a lap vezetésétől és azt *Bánczy* Béla ungvármegyei főjegyző vette át.

Kinevezés. A turja-remetei postamesteri állásra *Péchy* Erzsébet ottani posta és távirtda kiadó neveztetett ki.

Esküvő. *Sztáray* Dezső békés-csabai m. kir. dohányjövédéki tiszt e hó 1-én kelt egybe Nagy-Károlyban *Kerekes* Margit kisasszonyal, néhai *Kerekes* István, a gr. *Degenfeld*-örökösök uradalmi főszámvevője és neje, *Papp* Irén leányával. A menyasszony *Pap* Béla ügyvéd, a Nagy-Károly és Vidéke szerkesztőjének huga.

Furesa biz ez! Mig nem volt villamos igazgatónk, még csak tűrhető állapotokat éltünk az utcai világítás dolgában, pár nap óta azonban pokoli setétség borul estenkint a városra. Azt kell hinnünk, hogy az igazgató székfoglalásának örömét hirdetik a közönségnek.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter *Dezső* Kornél ungvári járásbírósi végrehajtót a pestvidéki, *Rudolff* Vilmos alsó verecke járásbírósi végrehajtót pedig az ungvári járásbíróshoz helyezte át.

Gyászhir *Rácz* István, szatmári ev. ref. lelkész, súlyos csapás érte. Édesatyja *Rácz* István, földbirtokos 83 éves korában Erdőbényén elhunyt.

Kögyellenség a temetőben. Nagyszőlősről jelentik, hogy a katolikus temető összes keresztjeit mult hó 28-ára virradó éjjel ismeretlen tettesek megcsonkították és összetördösték. A városban óriási a felháborodás, a csendőrség erélyesen nyomozza a tetteseket.

Beregszászban szintén szép ünnepélyt tartottak e hó 3-án a pápai jubileum alkalmából. Az ünnepség fénypontját *Szalay* Sándor esperes plebános megnyitó beszéde és *Plank* Károly tanító felolvasása képezte. A növendékek egyes szavallatokkal és megható énekekkel működtek közre.

Tanítóválasztás. *Hartmann* Antal okl. tanítót, ki városunkba való születésű tanulmányait a mult évben a helybeli kir. kath. tanítóképző intézetben jeles eredménnyel végezte, a komárommegyei Guta községbe választották meg a róm. kath. iskolához tanítónak.

Eljegyzés. Dr. *Zsigmond* Elek a nagykárolyi honvédzászlóaljhoz beosztott főorvos a napokban tartotta eljegyzését *Remete* Sárika urhölgygyel Ságbon. — *Bösze* Lajos a tiszta-

ujlaki takarékpéztár főkönyvelője vasárnap tartotta eljegyzését *Joanovits Margit* kisaszonnyal, özv. *Joanovits Miklósné* urnő szereteteremelő leányával. — *Pécsi Péter* fiatal iparos csütörtökön jegyet váltott *Kelemen Juliskával*, *Kelemen József* polgártársunk szép leányával.

Jutalomjáték. *Szenger Gusztáv* karmesternek e hó. 13-án lesz jutalomjátéka, mely alkalmából szerzeményeit fogjuk meghallgatni, sőt, mint hegedű és gordonka-művészt megismerhetni.

Helyes intézkedés. Elismeréssel adózunk városunk h. főkapitányának, hogy a már múlt évben életbeléptetett alábbi szabályrendeletnek teljes szigorral érvényt kíván szerezni: A 255/901 kgy. sz. alatt alkotott, 125.439/900 belügyministeri szám alatt jóváhagyott és 1901. év február 8-án 796 sz. tanácsi rendelkezéssel életbe léptetett új építkezési szabályrendelet 45 §. utolsó pontja a következő rendelkezést tartalmazza: „*Minden cím vagy nyilvános felirat helyesírás szerint és magyarul irandó.*” Miután a szabályrendelet ezen intézkedéseinek végrehajtására felsőbb hatóság által utasítva lettem s a magam részéről is szükségesnek és hazafiai kötelességnek tartom, hogy városunk közönsége a magyar nyelv és haza iránti ragaszkodásának különben is törvényhatósági szabályrendeletünkben foglalt kötelesség szigorú teljesítésével is kifejezést adjon, mindazon czimeknek és nyilvános feliratoknak használatát, melyek nem helyesírással és magyarul vannak írva: eltiltom, és az idegen nyelvű feliratok tulajdonosait felhívom, hogy idegen nyelvű feliratukat ezen hirdetemény vételétől számított 15 nap alatt, az előhivatott számú szabályrendelet 59 §-ában megszabott jogkövetkezmények, illetve 10—100 K.-ig terjedhető pénzbüntetés és különben végrehajtás terhe alatt, — távolítsák el s azok helyett magyar felírást alkalmazzanak. Szatmárnémeti, 1902. február 27. *Tankóczy h. főkapitány.*

A márczius 15-iki ünnepélyt rendező bizottság a Kölcsey-körrel egyetértőleg nagy részben megállapodott az ünnepély programjára nézve. A városi színházban lesz ez idén is az emlékünnepe. Közre fog működni a szatmári Dalegyesület. Az emlékbeszédet *Fekésházy Gyula* törvényszéki bíró fogja tartani. *H. Léva* Berta énekel és *Szenger Gusztáv* karmester gordonkajátékkal fognak közreműködni. Ezen kívül lesz egy egy felvonásos szindarab, melynek alkalmi nemzeti tárgya lesz.

A magyar ifjuság Rómában. A budapesti egyetem kath. ifjusága elhatározta, hogy a husvét szünet alatt zarándok utra megy Rómába, hogy Ő szentsége előtt negyedszázados pápai jubileuma alkalmából bemutassa hódolatát. A menethez csatlakoznak az ország közepiskoláinak tanulói. A szatmári kir. kath. főgymnáziumban is megindult a mozgalom, s hihetőleg szép kis csapat fog városunkból is utnak indulni. A résztvevők Budapestről a keleti pályaudvarból márcz 25-én délután 3 órakor indulnak és csütörtök reggel érkeznek Rómába Fiumén és Ankonán keresztül. Az utiköltség a lehető legkisebb összegben van megállapítva. Vasuton II. osztályon, vagy hajón I. osztályon teljes ellátás, szállás, utközben előforduló borralalók, kocsiköltség s a képtárba való belépő jegyekkel mindössze 55 forint. Részt vehetnek a menetben a tanulók kísérői, tanárok, atyák, rokonok vagy más ismerősök. Nők nem vehetnek részt. Őt napig fog a zarándok sereg Rómában tartózkodni, mialatt megtekintik a világáros nevezetességeit. Budapestre ápril 2-án érkezik vissza. A résztvenni óhajtok *Reizer György* főgymn. hittanárnál minél előbb, legkésőbb e hó 10-ig, jelentkezzenek.

A Kölcsey-kör vasárnap déli 11 órakor a városháza dísztermében matinét rendezett, melyen nagy közönség volt jelen. *Dr. Bródy Kálmán* urnő szellemes felolvasást tartott, *Kölcsey Margit* k. a. monológot adott elő sok bájjal, kedvességgel. *Solty Paula*, színházunk művésznője, szép énekével ragadta magával a közönséget.

Ivó vizünk. Hirt adtunk annak idejében arról, hogy a városi főorvos elővigyázatból városunk három kutját zár alá helyeztette. Egyidejűleg a kerítéses kutakból megviz-

gálás czéljából mustrát küldött fel a debreczeni vegyelemző intézethez. Tegnap a vizgálat eredményéről szóló értesítés megérkezett. Ezek szerint a három kutnak (Kölcsey-utca, Nyil-utca és Kossuth-utca végei kutak) vize *egészséges, ivható* viznek nyilvánított. Megjegyzi a vizsgáló intézet, hogy a két utóbbi kutnak vizét ivás előtt tanácsos egy-két óráig leülepedés czéljából érintetlenül hagyni. Mindenesetre ez az intézkedés nagy megnyugvására szolgálhat a közönségnek.

A „Szatmár-ugocsamegyei r. k. tanítóegylet” által a f. évre kitűzött pedagógiai kérdések megfajtására összesen 7 munka érkezett be az elnökséghez, melyek szabályszerű bírálatra a megválasztott bizottságnak adtak ki. — A munkák jellegi a következők: a) „Jog és kötelesség”; b) „Ki gyermeket nevel, az a hon iránt sz. kötelességet teljesít”; c) „Az az állam lehet csak igazán boldog, melynek polgárai versenyeznek a jog és kötelesség teljesítésében”; d) „Oly tanító, ki a vallástant elhanyagolja, nem csak a rá bízott gyermekeknek, hanem önmagának is ellensége”; e) „Hit nélkül lehetetlen Isten előtt kedvesnek lenni”; f) „A szellemnek nincs nem”; g) „Mint az Isten egén fölkelő nap a világnak, olyan a jó asszony szépsége az ő házában ékességére”. Ezzel kapcsolatosan megjegyezzük, hogy a nevezett egyesület a jövő szardán — márc. 12. — nagyválasztmányi gyűlést tart.

Jótekonyczélú előadás. A múlt szombaton „Tarka szinpad” czímen jótekonyczélú előadás volt a színházban az iparos ifjak „Othon”-a javára. A közönség oly nagy számban vett részt az előadáson, hogy ritkán volt annyi közönsége a színháznak. A szereplők ugyancsak kitettek magukért, mert mindvégig élénk derűtségben tartották a publicumot. Előadás után összejövetel volt az „Othon”-ban. A tiszta jövedelem fele 220 koronát tesz ki, mely az „Othon”-t illeti.

Öngyilkos lelkész. *Szentpétery József* veresmarti ev. rev. lelkész közelebb ifju nejevel Debreczenbe látogatásra készült. A kocsi már a paplak előtt állott, az uti podgyász már be volt csomagolva, a mikor a fiatal lelkész egyszerre az író szobájába fordult. Pár pillanat multán fegyverdörrenés hangzott, s a szobába sietők elé rémes látvány tárult. A füstölgő kétsövű vadászfegyver mellett szétroncsolt fejvel holtan feküdt a földön a boldogtalan ifju pap. A szájába illesztett fegyvernek mindkét töltését kilötte, s e miatt roncsolódott el oly iszonyuan egész koponyája. A rokonszenves fiatal lelkészt, kit hivi rövid ideig tartó otléte alatt

megszerettek, pillanatnyi elmezavar kergette a halálba. A boldogtalan lelkész veje volt *Hajdu Zsiga* debreczeni püspöki titkárnak.

Kérelem. Az *Eötvös-alap* (Orsz. tanító Segélyegyesület) tagdíjai *márczius hónapban* esedékesek. Szeretettel kérem a „Szatmár-ugocsamegyei r. k. Tanítóegylet” azon tagjait, kik az Eötvös-alapnak is tagjai, sziveskednének a f. évre szóló tagdíjukat — 3 k. — *Schmidt Albin* urhoz, egyesületi pénztárhoz Budapestre — VII. Wesselényi-utca 44. sz. — a jelzett időben beküldeni. Méder Mihály, a Szatmár-ugocsamegyei r. k. Tanítóegylet” alelnöke.

Posta ügynökség. A kereskedelemügyi miniszter Ugmegye Putka-Helmece községében postaügynökség létesítését engedélyezte.

A III. temetkezési társulat közelebb tartotta meg évi rendes közgyűlését nagy érdeklődés mellett a „Vigadóban”-ban. A tisztikar a következőleg alakult meg: elnök *Tar Károly*, alelnök *Regézi Sándor*, jegyző *Paládi Lajos*, pénztáros *Hatvani Péter*, ügyész dr. *Fejes István*. A társulat vagyona 65791 K 22 f. Fizető tagja 1000, nyugalmazott 975.

Farkas támadás. Maramaros megyében Felső-Róna határán történt a napokban, hogy *Léva Mihály* 17 éves juhászbojtár szembe került a vészes ordással. A bojtár komondorát uszítá a farkasra, mire ez a legényre vetette magát, s véresre marta. A hű kutya ura védelmére kelt, s el is riasztá a farkast. *Léva Mihályt* megsebezve a m.-szigeti köz-kórházba szállították, s a hatóság a hivatalos vadászatot, valamint a mérgezést elrendelte.

A turtarebesi rk. iskolánál megüresedett **III. tanítói állásra** f. hó 20-ig terjedő határidővel

pályázat hirdettetik.

A tanító fizetése: 1.) 120 korona a hitközségtől, 2.) 680 korona állami segély havi előleges részletekben; 3.) 80 kor. lakbér, esetleg kényelmes lakás kerttel.

A kérvények fentjelzett határidőig ft. *Govrik János* ker. esperes urhoz intézendők *Kökönyösdre*, *Ugo-csa-megye*.

Mc Cormick Harvesting Machine-Company.

(Chicagói aratógépgyár.)

GRAND PRIX.

PARIS 1900-ban.

Kéveköttő aratógép,
Fűkaszalógép,
Köszörükészülék

„Daisy” marokrakó aratógép,
Szénagyűjtő gereblye és
Kéveköttőfonal

gyártmányai

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta és nem kérdezte!
Olcsó tartalékrészek óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

WILLIAM J. STILLMANN
igazgató.

Évi termelés: **BUDAPEST,**
362000 gép. V. kerület, Váci-ut 30. szám.

Képviselőnk: *Roos Testvérek Szatmárott.*

Az új czipő üzlet áthelyezése.

A n. é. közönség és i. t. vevőim szives tudomására hozom, hogy gazdagon felszerelt, *kizárólag elsőrendű és a continens leghíresebb gyártmányaiból álló* férfi, női és gyermek

czipőraktáromat

f. é. február hó 1-től üzletem arányainak és lendületének megfelelően *megnagyobbítottam és az ujonnan épült „Pannónia-szálloda közelében, a Lengyel Márton ur házába áthelyeztem.* Alapelveimhez hiven ezután is csak *finom, tartós és elegáns* kivitelben készült lábbelit, de a mellett *a legnagyobb választékban és a legcsekélyebb haszon mellett* hozok forgalomba.

Miután raktáromtól jobbra és balra is más ilyenmü üzletek is vannak, az i. t. vevőközönség *csak saját érdekében teszi, ha czímemre jól ügyelni méltóztatik.*

Kiváló tisztelettel

Markovits Emànuel.

SCHOTTOLA ERNŐ,

BUDAPEST

a ruggyanta (gummi) gyártás magyarországi megalapítója
műszaki központi üzlet VI., Andrassy-ut 2.
(Foncière-palota.)

Legjobb minőségben, gyári áron szállít: *Összes mérleg gyártmányok* (külön kiadásu árjegyzék ingyen és bérmentve), a *gőzcséplőgépekhez* szükséges anyagokat és eszközöket, *csapágyfém, kenőszelenczék,* olajhoz és sűrű tovitte zsírhoz, *gép-hajtó-szíjak, vízmentes mozdony- és cséplőgép-ponyvák, kazal, repce és kocsi-takarók, asbest és gummi anyagok, szelepek, vízmutatók, fessmérők, dobsinek, kenőanyagok, zsiradék, gabna-zsákok.* „Első segély” *kötérszerszekerények,* mely kötszerszekerények a miniszteri rendeletnek megfelelően minden ipartelegen, gyárüzemnél, malomban, stb. beszerzendők.

✂ Árjegyzék és ismertetések ingyen és bérmentve! ✂

✂ Szőlőmetsző ollók nagy választéka! ✂

1890.

év óta fennálló, alant jegyzett czég ajánlja a következő csakis teljesen megbízható helyekről beszerzett árucikkeit: Forint.

Legfinomabb Narancs vérpiros, válogatott dbként	—04
Legfinomabb Jaffa	—05
Legfinomabb Citrom	—02
Legfinomabb Maróni valódi Görzei válogatott kilója	—28
Legfinomabb Datolya muscat fanczia kilója	1.20
Legfinomabb Déli gyümölcs succ. vegyes kilója	1.60
Legfinomabb Mallaga szőlő	1.40
Legfinomabb Szalon bonbon egész friss kilója	1.60
Legfinomabb Franczia mandola	1.60
Legfinomabb Szultán kenyér, különlegesség kilója	2.—
Legfinomabb Chocolate Kugler 1,60-tól feljebb	
Legfinomabb Oroszhal udvari jegyü, hordó	1.25
Legfinomabb Warhanech, hordó	1.10
Legfinomabb Hering kelettengeri hordó	3.75
Legfinomabb Caviar valódi orosz kilója	9.—
Legfinomabb Szalámi magyar uj, most	1.50

Sajt:

Legfinomabb Imperial egész friss darabja	—16
Legfinomabb Gorgonzola uj, valódi, kilója	1.50
Legfinomabb Roquefort franczia	3.—
Legfinomabb Emetáli a létező legjobb	1.40
Legfinomabb Groy	—90
Legfinomabb Trappista valódi boszniai kilója	1.40
Legfinomabb Cammembert valódi franczia kis db.	—40
Legfinomabb nagy	—70
Legfinomabb Liptói turó kilója	1.—

Tea:

Legfinomabb Souchung kilója	5.—
Legfinomabb Moning valódi orosz	6.—
Legfinomabb Mandarin	8.—
Kivalófinom	10.—
Legfinomabb Udvari keverék	8.—
Legfinomabb Teából törmelék	4.—

Rum:

Legfinomabb Angol valódi literje	2.80
Legfinomabb eredeti töltés üvege	2.65
Legfinomabb Jamaica literje	1.80
Legfinomabb Old Cuba	—85
Legfinomabb Brazíliai eredeti töltés literje	1.10

Kávé:

Legfinomabb Caylon valódi kilója	2.20
Legfinomabb Cuba	1.90
Legfinomabb Jamikai	1.60
Legfinomabb Szép	1.20
Legfinomabb Gyöngy különlegesség. Non plus ultra kilója	2.30
Legfinomabb finom	1.90
Legfinomabb jó	1.40
Legfinomabb Mocca valódi arabiai kilója	2.10

Legfinomabb Arany jáva 10 éves kilója	2.10
Különlegesség fél édes Paprika	
Különlegesség kilója	1.40
Valódi Rizsliszt	—14

Ugyszintén mindenféle páczolt és olajban conservált valamint legfinomabb Comachoi angolna hal.

Nagyválaszték a legjobb Heller-féle chokolád és czukorkákban.

Valódi hollandi Bols-féle likör és maraschino di Zara.

Legjobb Koeslin-féle theasütemények és torta lapok.

Palugyai I. és fiai és az Erdélyi pinczeegylet borai lerakata. Valódi Görög, Rajnai Bordeauxi, Sherry és Malaga borok nagy raktára.

Kugler Henrik utód. (Gerbeaud E.) cs. és kir. udv. czukrászata kizárólagos raktára. Mindenféle magyar és franczia pezsgők elárúsítója.

Vidéki rendelvények is pontosan ingyen csomagolással azonnal eszközöltetnek.

Teljes tisztelettel

Lövinger József.

Deák-tér 17. Lengyel Endre ur házában.

Hirdetmény.

Utalással az összes **Szatmári pénzintézeteknek** a lapokban közzétett egyértelmű megállapodásra, van szerencsénk t. ügyfeleinket értesíteni, hogy a változott kamatviszonyok folytán a nálunk betét vagy egyébként elhelyezett **4 1/2 %-nál magasabb** kamatozású pénzeknek kamatlábát **f. évi márczius hó 1 napjától kezdve**

4 1/2 százalékra

szállítjuk le.

A betét kamat adót a betevő helyett intézetünk viseli.

Szatmár, 1902. febr. hó 15.

Szatmári ker. és iparbank r. t.

Szőlőoltványok

szokványminőségben.

A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajokban fajtisztán, teljes jótállással.

É l ő k e r i t é s.

Gleditschia esemeték és magvak.

Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Óriási tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egye dül, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasítás mellékeltek. Ezer csomato elég 200 méterre. Ára 6 frt

Diócsemeték.

Óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése számos gazdagságot hozott, és az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Színes fénynyomatu **árjegyzék** ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az **árjegyzés**en kívül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt címére ingyen és bérmentve küldetni kéri, mely nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalmát használni ne fordítanak, város, falu, puszta, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen érdekében áll, kik **rendelni semmi nem akarnak**, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Cím

„Érmelléki első szőlőoltvány-telep” Nagy Gábor Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Szatmár-erdődi h. é. vasut.

Fa-eladás.

2 éves vágású

I-ső rendű

hasáb- és dorong-cserfa

házhoz szállítva köbméterenkint.

Hasáb-cserfa 5 kor. fill 20

Dorong „ 4 „ 50 „

Legkevesebb 2 köbméter szállítható.

Megrendelhető a **Szatmár-erdődi h. é. vasut üzletkezelőségénél, Rákóczy-utca 46 sz. a. és Józsika József megbízottnál Kölcsey u. 23.**

Árjegyzék.

BÖLÖNYI LÁSZLÓ

Telefon 85.

Helyi 1 kor. értékű vásárlás már helybe szállítva.

MÉSZÁROS és HENTES, FRISS és FÜSTÖLT HUSNEMŰEK ÜZLETÉBŐL

Szatmár, Széchenyi-utca sarkán.

Helybeli

megrendelések hazaszállítva

Az árak változás esetén kötelezettség nélkül készpénz, vagy utánvétellel értendő.

5 kilós postarendelvény pontosan eszközöltetik.

Friss husok.		Füstölt áruk.	
	frt. kr.		frt. kr.
1 ko. I. Marha hus	52	1 ko. debreczeni páros	80
„ „ Sertés „	48	„ „ Lengyel kolbász	76
„ „ Borju „	56	„ „ Sonka kolbász	80
„ „ Bárány „	—	„ „ krakói „	80
„ „ Juh „	—	„ „ Krinolin „	80
„ „ Friss háj olvasztani	56	„ „ Parizer „	80
„ „ szalona „	52	„ „ Máj sajt „	80
„ „ „ bőr nélkü	56	„ „ Disznófej sajt	64
„ „ Friss kolbász bors.	100	pár Virsli tormás	4
„ „ fok. czitr.	60	pár frankfurti	8
„ „ Friss zsír	60	100 drb. Salvaládé	4
Kolbász áruk.			
1 ko. Szalámi	180		
„ „ füst. magyar kolb.	80		
		Füstölt áruk.	
		1 ko. Sonka pácizolt	1
		1 ko. Sonka csont nélkül	1
		„ „ kifőve	2
		„ „ Császár hus bőrrel	80
		„ „ Karaj bőr nélkül	80
		„ „ Lapoczka és oldal	64
		80 l ko. Pácizolt nyelv	1
		80 l drb Sertés nyelv	20
		64 l ko. Tepertő	60
		Szalonák.	
		100 ko. Fehér szalona	52
		1 ko. Paprikás stráf	72
		„ „ Kolozsvári szelet	80
		„ „ Füstölt szalona	64

Tiszttel

BÖLÖNYI LÁSZLÓ.

Különösen felhívom a n. é. közönség b. figyelmét kitünő

*** * * SZATMÁRHEGYI BORAIMRA * * * * ***

melyet **Mertz** természetes név alatt hozok forgalomba.

Friss töltésű ásványvizek u m

BIKSZÁDIVIZ,

mely felülmúlhatatlan minden más ásványvíznél

— **SZTOJKAI ÁSVÁNYVIZ,** —

a legjelesebb konyhasós égvényesvíz, mely az első helyet foglalja el

BUDAI KESERŰVIZ,

orvosok által ajánlva

Mertz István

fűszer, festék, bor és csemegekereskedése

Szatmár, Deák-tér 18.

Ajánlom a nagyérdemű közönség szives figyelmébe jó hírnévnek örvendő

fűszer- és csemegekereskedésemet,

tisztán kezelt kitünő minőségű boraim,

melyeknek valódiságáért és tisztaságáért kezességet vállalok.

Pontos és szolid kiszolgálás!

SZŐLLŐ

szép bakator és spanyol szőlő.

A legolcsóbb napi árakban.

Különlegesség: Elefántos szővőpamut.

Valódi

M a u t h n e r - f é l e

konyha-kerti vetemény és

v i r á g m a g v a k.

Termény árak.

Termény métermázsánként	Szatmáron			
	frt	kr	frt	k
Tiszta buza	8	60	8	80
Kétszeres	7	20	7	30
Rozs	6	60	6	80
Árpa	5	30	5	60
Zab	6	40	6	50
Tengeri	5	10	5	20
Kása	7	50	8	50
Fehér paszuly	5	50	5	60
Tarka	5	—	—	—
Szilva	16	—	18	—
" füstölt	—	—	—	—
Repeze	—	—	—	—
Krumpli zsákja	1	20	1	30
Szalonna	—	—	—	—

A legjobb minőségű,
csiraképes **erfurti**
konyhakerti és virág magvak,
valamint **gyümölcsfák,**
diszfák, diszceserjék,
magastörzsű és **bokor-**
rózsák, továbbá virágzó
és **szobanövények** ju-
tányos árban kaphatók

Bertha Károly

műkertésznél

Szatmáron, Deáktér 2. szám
(Városháza mellett.)

Kert rendezések elvállaltatnak.

A Dr. G. Schmidt főtörzs és tisztiorvos-féle

fülöla j

gyógyít **időszakos süketiséget, fül-**
fájást, fülzúgást és nagyothallást
még idült esetekben is. Egyedül kap-
ható üvege 2 frt

a **Városi gyógyszerárban**
Városháztér **Budapest.**

Vasuti menetrend.

Érvényes 1901. november 1-től.

Szatmárról indul:

	Gyors vonat		Személy vonatok			
	6 ⁴²	1 ⁵⁵	3 ⁴⁵	9 ¹⁸	2 ⁴⁷	7 ³⁹
Debreczen						
Királyháza		2 ²²	6 ²³	12 ⁴⁶	7 ¹⁸	
N.-Bánya			6 ²³	7 ³⁰	Minden szerdán	
F.-Gyarmat			10 ¹⁵	7 ²³	V.	2 ²⁷
Szatmár- hegy piac	köznap		Szamos híd-től 3 ²⁰	6 ²⁵	12 ²⁰	4 ²⁰
Erdőd	"		naponta pénteken			4 ²⁰

Szatmárra érkezik:

Debreczen	8 ⁵⁰	2 ²⁰	6 ¹¹	8 ²⁷	7 ⁰⁸	12 ⁰³
Királyháza		1 ⁵⁴	9 ¹⁰	6 ⁵²	10 ¹⁴	
N.-Bánya			8 ⁴²	6 ³⁸		
F.-Gyarmat			8 ²⁰	6 ¹⁵	V.v.	6 ⁰⁶
Szatmár- hegy piac	köznap		8 ¹⁰	csak 12 ¹⁰	3 ⁴⁰	9 ⁴⁰
Erdőd			8 ¹⁰	pénteken.		9 ⁴⁰

Szatmáron, nyomtatott a „Pázmány-sajtó” könyvnyomdában.

PÁSKUJ IMRE

Saját készítésű fehérneműek az ezredéves
országos kiállításon. Jeles munka, verseny-
képesség és új iparág fejlesztéséért
milleniumi éremmel lettek kitüntetve!

HAZAI IPARCSARNOKÁBAN

— SZATMÁRON —

a farsangi idényre

BÁLI KELMÉK

dus választékban vannak,

Menyasszonyi kelengyék a legszebb kivitelben,
jutányos szabott árak mellett készen
kaphatók vagy készíthetők.

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére

a „vöröskereszt”-hez.

Kitüntetve:

Bécs, Páris, London, Madrid, Brüssel, Bo-
logne, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Wallergasse I. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl

papi-, rend- és világi

RUHÁKAT;

havelokokat.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapuciu-
mok, cingulusok nagy választékban. Vala-
mennyi készítmény a legjobb anyagból
tartós és diszes kivitelben Szövetek méter
számra is eladatnak.

EGYHÁZI SZEREK

végleges megrendelés után olcsón szállíttatnak.

○○○○ Árjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve. ○○○○